

Vdio Valeriū martialē decessisse: Et moleste fero:
Erat hō īgeniosus: acutus: acris: & q plurimū ī scribē
do & salis haberet & fellis: nec cādorīs minus: psecu
tus erā uaticō secedentē: dederā hoc amicitiaē: dederā etiā
uerficulis quos de me cōposuit: fuit moris antiq̄ eos q uel
singulorū laudes uel urbiū scripserāt: aut honoribus aut pe
cunia ornare: nostris uero tēporibus: ut alia speciosa & egre
gia: ita hoc ī pris exoleuit. Nā postq̄ dīsimus facere laudada
laudari quoq; īp̄rū putamus: Quæris q sint uerliculi: qbus
gratiā rettuleri: Remittere te ad ipsum uolūmē: nisi quoldā
tenerē: Tu si placuerint hi: cāteros ī libro regres: alloquitur
musam: mādat: ut domū meā exqliis quærat: adeat reueren
ter: sed ne tēpore nō tuo difertā pulses ebrīa ianuā uideto:
toros dat tetricā dies mineruā: dū cētū studet auribus uiro
rū: hoc qd secula post eriq; possint arpinis quoq; comparare
chartis: seras tutior ībis ad lucernas: hāc hora ē tua cū furit
Lyeus: dū regnat rosa: dū madent capilli: tūc me uel rigidi
legāt catones: merito ne eum: q hāc de me scripsit & tūc di
misi amicissime. Et nunc ut amicissimum defunctum eē do
leo: Dedit enim mihi quantum maxime potuit: daturus am
plius si potuisset: tametsi quid homini potest dari maius q
gloria & laus & æternitas: at non erunt æterna: quæ scripsit:
nō erunt fortasse: ille tamē scripsit tanq̄ essent futura. Vale.

C. Plinii Se. Nouocomētis Liber Quartus Incipit.

C. Plinius Fabato Socero suo Salutem.

Vpis post lōgū tēpus neptē tuā meq; una ui
dere: gratū est utriq; nostrū qd cupis: mutuo
mehercule: nā iuicē nos īcredibili quodā desi
drio uestri tenemur: qd nō ultra differemus:
Atq; adeo iā sarcinulas alligauimus. festinatu
ri: qū rō itineris pmiserit: Erit. n. una sed bre

uis mora: deflectemus ī thuscos: nō ut agros rēq; familiare
oculis subiiciamus: id enī postponi pōt: Sed ut fungamur ne
cessario officio: oppidū est p̄diis nostris uicinū nomen tiser
niū tyberinū: qd me pene adhuc puegē patronū cooptauit
tāto maiore studio quanto minore iudicio aduentus meos
celebrat: p̄fectionibus angitur: honoribus gaudet: ī hoc ego
ut referre gratiā: (nā uinci in amore turpissimum est.) Tem
plū pecunia me extruxi: cuius dedicationē cū sit paratū: dif
ferre lōgius irreligiosum ē: erimus ibi ergo dedicatiōis die:
quem epulo celebrare constitui: Subsistemus fortasse & se
quenti die sed tanto magis uia ipsam corripiemus: contigat
modo te filiāq; tuam fortes inuenire: nam hilares certū est
si nos īcolumēs receperitis. Vale.

C. Plinius. S. Clementi suo Salutem.

Egulus filium amisit: hoc uno malo īdignius: quod
nescio an malū putet: Erat puer acris ingenii sed am
bigui: qui tamē posset recta sectari: si patrē nō refer
ret: hūc Regulus emācipauit: ut hāres matris existeret: Mā
cipatum ita uulgo ex moribus hominis loquebantur. fœda
& insolita parētibus indulgentiā timulariōe captabat: incre
dibile: sed Regulū cogita: Amissum tamen lugebat infane:
habebat puer manulos multos & iunctos: & solutos: hēbat
canes maiores minoresq;: habebat lusciniās: psittacos: metu
las: omnes Regulus circa rogum trucidauit: nec dolor erat
ille: Sed ostentatio doloris: conuenitur ad eum mira celebri
tate: Cuncti detestantur: oderunt: & quasi probent: quasi di
ligant: cursant: frequentant: Utque breuiter quod sentio
enuntiem: in Regulo demerendo Regulū imitantur: Te
net se trans tyberim ī hortis ī quibus latissimū solum: porti
cibus immensis: ripam statuis suis occupauit: ut est in sum
ma avaritiā sumptuosus: in summa infamia gloriosus: uexat
ergo ciuitatem ī saluberrimo tēpore: & quod uexat solatiū
putat dicit se uelle ducere uxorem: hoc quoque sicut alia

peruerse: audies breui nuptias lugentis senis: quorum alterque
immaturum: alterum serum est: Vnde hoc augurer quæris?
non quia affirmet ipse quo mendacius nihil est: Sed quia cer-
tū est Regulū esse factum: quicquid fieri nō oportet. Vale.

C. Plinius. S. Adriano suo Salutem.

Vod semel atque iterum consul fuisti similis antiq̃:
quod proconsul Asiæ. qualis ante te q̃lis post te uix
unus aut alter. Nō finit enī me uerecūdia tua dicere:
nemo: qđ sanctitate quod auctoritate quoque princeps ciuita-
tis: Est quidem uenerabile & pulchrum: ego tamen te uel
magis in remissioribus miror. Nam seueritatem istam pari
iucunditate condire: summamque grauitati tantum comitatis
adiungere nō minus difficile quam magnum est: id tu cum
incredibili quadam suauitate sermonum: tum uel præcipue
stilo assequeris: nā & loquenti tibi illa homerici senis mella
profluere. & quæ scribis complere apes floribus & inectere
uidentur: ita certe sum affectus ipse cum græca epigrammata
tua: cum iambo maxime legerē: quantum ibi humanitatis:
uenustatis: quam dulcia illa: quam amantia: quam arguta:
quam recta: Callimachum me uel Herodem uel si quid his
melius tenere credebam: Quorum tamen neuter utrunque
aut absoluit. aut attigit: hominem ne Romanum tā græce
loqui? Non medius fidius ip̃as athenas tam articas dixerim.
Quid multa? uideo græcis qđ illoque lingua scribere malui-
sti: neque enī cōiectura eger qđ sermōe patrio exprimere pos-
sis: cū in hoc istitio & iducto tā p̃clara opera p̃feceris. Vale.

C. Plinius. S. Sossio suo Salutem.

Aluissū nepotē ualidissime diligo: uigilanti industriū rectū
disertū: Quod apud me uel potissimū ē: idē. C. Caluissū
cōtubernalē meū amicū tuū arcta p̃pinq̃tate cōplectis: Est
in. filius sororis: hūc rogo semestri tribunatu splendidiore &
sibi & auūculo suo facias: obligabis me: obligabis Caluissū
nostrū: obligabis ip̃m nō minus idoneū debitorem quā nos
putas: Multa beneficia in multos cōtulisti: ausim cōtendere

nullū te melius: atque bene unū: aut altere collocasse. Vale.

C. Plinius Sparso suo Salutem.

Eschynem aiunt petētibz rhodiis legisse orationē
suam. deinde Demosthenis summis. utranque clamori-
bus. Quod tātorum uirorum contigisse. scriptis nō
miror: cū orationē meā p̃xime doctissimi homines hoc stu-
dio: hoc assensu: hoc etiā labore p̃ biduum audierint. quāuis
intentionem eorum nulla hinc & inde collatio: nullū quasi
certamen accederet. Nam rhodii cum ipsis orationum uir-
tutibus tum etiā cōparationis aculeis excitabant: nostra
oratio sine æmulationis gratia probabatur: an merito scies
cū legeris librū: cuius amplitudo nō finit me lōgiore episto-
la præloq̃. oportet enim nos in hac certe ī qua possumus eē
breues: quo sit excusatiū Quod librum ipsum non tamen
ultra causæ amplitudinem extendimus. Vale.

C. Plinius Nasoni suo Salutem.

Hulci grandine excussū: ī regione transpadana sūma
abundantia sed parum utilitatis nunciatur. Solū mihi
Laurētīnū meū ī reditu: nihil quidē ibi possideo p̃-
ter tectū & hortū statimque harenas. Solū tamē mihi in redi-
tu: ibi enim plurimū rescribo: nec agrum quē nō habeo: sed
ip̃um me studiis excolo: ac iā possum tibi ut aliis ī locis hor-
reū plenū: sic ibi scriniū ostēdere. Igitur tu quoque si certa &
fructuosa p̃dia cōcupiscis aliquid in hoc littore para. Vale.

C. Plinius Lepido suo Salutem.

Aepe tibi dico inesse uim Regulo: mirum ē quā effi-
ciat in quod incubuit: placuit ei lugere filiū: luget
ut nemo: eius statuas placuit & imagines q̃ plurimas
facere: hoc oībz officinis agit: illū coloribus: illū cera: illū
ære: illum argento: auro: ebore: marmore effingit. Ipse
uero & nuper adhibito ingenti auditorio libz de uita eius
recitauit: de uita pueri tecitauit. Tamen eundem librum in
exemplaria mille trāscriptū per totam Italiam. prouintiasque

dimisit. Scripsit publice ut a decurionibus eligeretur uocatus a iugis ex ipsis qui legeret eum populo: factum est: hanc ille uim seu quo alio nomine uocanda est intentio. Quicquid uelis optinendi si adoptiora uertisset: quantum boni efficere potuisset quod minor uis bonis quam malis inest: ac sicut

ita recta ingenia debilitat uerecundia: peruersa confirmat audacia. Exemplo est Regulus: imbecillulatus: os confusum: haesitans lingua: tardissima inuentio est: memoria nulla: nihil denique praeter ingenium insanum: & tamen eo impudentia ipsoque illo furore peruenit ut plurimis orator habeatur. Itaque Haerennius sentio mirifice illud Catonis de oratore in hunc e contrario uertit: orator est Vir malus dicendi imperitus. Non me hercule Cato ipse tam bene uerum oratorem quam hic Regulum expressit: Habes ne quo tali epistolae parem gratiam referas: omnes si scripseris nunc aliquis in municipio uestro ex sodalibus: num etiam ipse tu hunc lucuosum Reguli librum ut circulator in foro legeris si licet ut ait Demosthenes

est enim tam impetus ut risum magis possit exprimere quam gemitum: credas non de puero scriptum sed a puero. Vale.

C. Plinius Arriano suo Salutem.

Ratularis mihi quod acceperim auguratum: iure gratularis: primum quod grauissimi principis iudicium in minoribus etiam rebus consequi pulchrum est: deinde quod sacerdotium ipsum cum priscum & religiosum: tum hoc quoque sacrum plane & insigne est: quod non admittit uiuere. Nam alia quamquam dignitate prope modum paria ut tribuunt: sic auferuntur: in hoc fortunae haecenus licet: ut dari possit. Mihi uero etiam illud gratulatione dignum uideatur: quod successu Iulio frontino principi uiro: qui me nominationis die per hos continuos annos inter sacerdotes nocebat tam in locum suum coartaret: quod nunc euertus ita comprobauit ut non fortuitum uideretur.

Te quidem (ut scribis) hoc maxime delectat auguratus meus. Quod M. Tullius augur fuit: Lætari enim quod honoribus eius insisteret: quod æmulari in studiis cupio. sed utinam ut sacerdotium idem & consulatum multo etiam iuuenior quam ille sum consecutus: Ita senex saltem ingenium eius aliqua ex parte assequi possim. Sed nimirum quæ sunt in manu hominum & mihi & multis contigerunt. Illud uero ut adipisci arduum sic etiam sperare nimium est: quod dari nisi a diis non potest. Vale.

C. Plinius Vrsus tuo Salutem.

Aulam per hos dies dixit Iulius Bassus homo laboriosus: & aduersus suis clarus. accusatus est sub Vespasiano a priuatis duobus: ad senatum remissus diu perpendit: tandem absolutus iudicatusque est. Titum timuit ut domitiani amicus a Domitiano relegatus est: reuocatus a Nerua sortitusque bithyniam redit reus: accusatus non minus acriter quam fideliter defensum uarias sententias habuit: plures tamen mitiores: egit contra eum Poppo Ruffus uir pitus & uehemens: ruffo successit Theophanes unus ex legatis fax accusationis & origo: respondi ego: nam mihi Bassus iunxerat: ut totius defensionis fundamenta iaceret: dicere de ornamento suis: quod illi & ex generis claritate & ex piculis ipsis magna erat: dicere de conspiratione delatorum: quam in quaestu habebat: dicere causas quibus factiosissimum quemque ut illum ipsum Theophanem offendisset: eundem me uoluerat occurrere crimini: quo maxime premebatur: in aliis enim quamuis auditu grauioribus non absolutione modo: uerum etiam laudem merebatur: hoc illum onerabat: quod homo simplex & incautus quædam a provincialibus: ut amicus acceperat: Nam fuerat in prouincia eadem quaestor: hæc accusatores furta & rapinas: ipse munera uocabat. Sed lex munera quoque accipi uetat: hic ego quod agere: quod iter defensionis ingredi: negare: uerebar: ne plane furtum uideretur quod consiteri timerem: preterea res manifesta iudicari auctoris erat crimen non diluentis: praesertim cum reus ipse nihil integrum

aduocatis reliquisset: Multis enim atq; etiā principi dixerat
sola se munuscula duntaxat natali suo aut accepisse saturna
libus: & plerisq; misisse. Veniā ergo peterem: lugularē reum
quem ita deliquisse cōcederē: ut seruari nisi uenia nō posset:
tanquam recte factum tuerer. Non illi profuissem: sed ipse
impudens extitissem: i hac difficultate placuit quiddam me
dium tenere: Videor tenuisse: actionem meam ut plia solet
nox diremit: egerā horis tribus & dimidia: supererat Sesi
hora: Nam cum ex lege accusator sex horas: nouem reus ac
cepisset: ita diuiserat tempora reus: inter me & eum qui di
cturus post erat: ut ego quinq; horis: ille reliquis uteretur:
mihi successus actionis silentium finemq; suadebat. Temera
riū est enī secūdis nō esse contentū: Ad hoc uerebar: ne me
mox corporis uires iterato labore deficerent: quā difficultus
ē repetere quā iūgere. Erat etiā piculū ne reliq; actio mea &
frigus ut deposita: & tediū ut resūpta pateret. ut enim faces
ignē assidua cōcussioe custodiūt: dimissum egeriē reparat:
Sic & dicentis calor & audientis intentio cōtinuatione serua
tur: Inter capedine & quasi remissioe languescit: Sed Bassus
multis precibus, pene & lachrymis obsecrabat implerē meū
tempus: parui utilitatemq; eius prātuli meae, bene cessit: in
ueni ita erectos animos senatus: ita recentes: ut patior actioe
incitati magis quam satiati uiderent. Successit mihi Lucius
albinus tā apte: ut orationes nostrae uarietate duarū cōtextū
unius habuisse credant. Respondit Hærennius pollio istāter
& grauior: Deinde Theophanes rursus: fecit enī hoc quoq;
ut cætera ipudentissime: qd post duos & cōsulares & diser
tos tēpus sibi & quidē laxius uēdicauit: Dixit in noctē atq;
etiā illatis lucernis: postero die egerūt p Basso Nomulus &
frōto mirifice: quartū diē pbatōes occupauerūt. Cēuit Be
bius macer cōsul dsignatus lege repetūdā Bassum teneri:
Cepio hispo salua dignitate iudices dandos: Vterque recte

Qui fieri potest inquis? cum tam diuersa censuerint: quia
scilicet & macro legem intuenti consentaneum fuit dānare
eum: qui contra legem munera acceperat: & Cepio cum pu
taret licere senatui sicut licet & mitigare leges & itēdere: nō
sine ratione ueniam dedit: facto uestito quidē nō tamē inu
sitato: pualuit sententia Cepionis: Quinimo consurgenti ei
ad ceniendū acclamatū est quod solet residentibus: Ex quo
potes existimare quāto cōsensu sit exceptū cū diceret: quod
tam fauorabile fuit cum dicturus uideretur: Sunt tamen ut
in senatu: ita i ciuitate i duas partes hominū iudicia diuisa:
Nam quibus sententia Cepionis placuit: sententiā macri ut
rigidam durāq; repræhendūt. Quibus macri: illam alteram
dissolutam atq; etiam incongruentem uocant: Negāt enī cō
gruēs esse retinere i senatu cui iudices dederis. Fuit & tertia
sentētia: Valerius paulinus assensus Cepioni hoc āplius cen
suit referēdū d Theophane cū legationē renūciasset: Argue
batur enim multa i accusatione fecisse: quā illa ipsa lege q
Bassum accusauerat tenerentur: Sed hanc sententiā cōsules
quāq; maxime parti senatus mire probabatur: non sunt p
secuti: Paulinus tamen & iustitiæ famam & constātiæ tulit:
Missio senatu Bassus magna hominū frequentia: magno cla
more: magno gaudio exceptus est: fecerat eum fauorabilem
renouata discriminum uetus fama notumque periculis no
men: & i procero corpore mœsta & squalida senectus: habe
bis hanc interim epistolam ut a
expectabis orationem plenam onustamque: expectabis diu:
neque enim leuiter & cursim ut de re tanta retractanda est.
Vale.

C. Plinius. S. Sabino suo salutem.

Cribis mihi Sabinā q nos reliq; hæredes modestum
seruum suū nūq; liberum esse iussisse: eidē tamē sic
ascripisse: legatum modesto quem liberū esse iussi. Quæris
quid sentiam: cōtuli cū prudētibus: cū peritis iuris: cōuenit

Inter omnes nec libertatem deberi: quia non sit data: nec legatum: quia seruo suo dederit: Sed mihi manifestus error uidetur: ideoque puto nobis quasi scripserit Sabina faciendum quod ipsa scripsisse se credidit. Confido accessurum te sententiae meae. Cum religiosissime soleas custodire defunctorum uoluntatem, quam bonus haeredibus intellexisse pro iure est. Neque enim minus apud nos honestas: quam apud alios necessitas ualeat: moretur ergo in libertate sinentibus nobis: fruatur legator: quasi omnia diligentissime cauerit: cauit enim quae haeredes bene elegit. Vale.

C. Plinius. S. Cornelio Minutiano suo Sal.

Vidisti ne Valerium Licinianum in Sicilia profiteri? Nondum te puto audisse: Est enim recens nuntius praetorius: hic modo iter eloquentissimos causarum actorum habebat. Nunc eo decidit: ut exul de senatore: rhetor de oratore fieret. Itaque ipse in praefatione dixit dolere & grauius. Quos tibi fortuna ludos facis? Facis enim ex praefatoribus senatores: ex senatoribus praefatores. Cui sententiae tantum bilis: tantum amaritudinis inest: ut mihi uideatur ideo professus ut hoc diceret: idem cum graeco pallio amictus intrasset. Carere enim togae iure: quibus aqua & igni interdictum est: postquam se composuit: circumspexitque habitum suum: latine inquit Declamaturus sum dicens tristitia & misera. Dignum tamen illum qui haec ipsa studia incesti scelere macularit: confessus est quidem incestum sed incertum utrum quia uerum erat an quia grauiora metuebat si negasset. Frenebat enim Domitianus: aestuabaque ingenti inuidia destitutus: nam cum Corneliā Maximillam uestalem defodere uiuam concupisset ut qui illustrari saeculum suum eiusmodi exemplis arbitraretur Pontificis maximi iure seu potius immanitate tyranni licetia domini reliquos pontifices non in regiam sed in albanam uillam conuocauit. nec maiore scelere quam quod uidebatur: absentem inauditamque damnauit incesti: cum ipse

fratris filiam incesto non pollisset solum uerum etiam occidisset. Nam uidua abortu periit: missi statim pontifices qui defodiendam necandamque curaret. Illa nunc ad uestem nunc ad caeteros deos manus tendens multa sed hoc frequentissime clamat: Me Caesar incestam putat: quam sacra faciente uicit: triumphauit: bladiens haec an irridens ex fiducia sua an ex contemptu principis dixerit dubium est: dixit donec ad supplicium nescio an innocens certe tantum nocens ducta est. Quin etiam cum in illud subterraneum cubiculum dmitteretur: haesissetque descendenti stola: uertit se ac recollegit: cum ei carnifex manum daret aduersata est & resiliit foedumque contactum quasi plane a casto corpore puroque nouissima sanctitate reiecit: oibuscumque numeris praeterea celer

eques romanus cui Cornelia obiiciebatur cum in comitio uirgis caederet in hac uoce persistit: quod feci. Nihil feci. Ardebat ergo Domitianus & crudelitatis & iniquitatis infamia arripit Licinianum quod in agris suis occultasset Corneliae libertam. Ille ab his quibus erat curae praemonetur: si comitium & uirgas pati nollet ad confessionem confugeret quasi ad ueniam: fecit: locutus est pro absente Haerennius senectio tale quidam quale est illud:

Ait enim ex aduocato nuntius factus sum. Licinianus recessit: gratum hoc Domitiano: adeo quod ut gaudio perdiret diceretque absoluit nos Licinianus: adiecit etiam non esse uerecundiae eius instandum: ipsi uero permisit si qua posset ex rebus suis rapere ante quam bona publicarentur. exiliumque molle uelut praemium dedit. Ex quo tamen postea clementia Diui Nerae translatus est in Siciliam ubi nunc proficitur: seque de fortuna praefationibus uindictae: uides quam obsequenter paream tibi: qui non solum res urbanas uerum etiam peregrinas tam sedulo scribo: ut altius repetam: & sane putabam te quae tunc abfuisti. nihil aliud de Liciniano audisse: quam relegatum ob incestum: Summam enim rerum nunciat fama non ordine:

mereor ut uicissim quid in oppido tuo quid in finitimis agatur: (solent enim notabilia quaedam incidere): perscribas: de niq; quicquid uoles dummodo non minus longa epistola nuncies: ego non paginas tantum sed etiam uersus syllabasq; numerabo.

C. Plinius Arriano suo Salutem.

Mas Aegnatium Marcellinum atq; etiam mihi saepe commendas: amabis magis commendabisq; si cognoueris eius recens factum. Cum in puertia quaestor esset scribaq; qui sorte obrigerat ante legitimum tempus salarii amississet quod acceperat scribae daturus intellexit & statim subsidere apud se non oportere. Itaq; reuersus Caesarem: deinde Caesare auctore senatum consuluit: quid fieri de salario uellet & parua quaestio sed tamen quaestio haereditis scribae sibi profecti aerario populoq; uindicabat: acta causa est, dixit haereditum aduocatus: deinde populi: uterq; percomode. Caesarius strabo aerario cessit inferendum: Bebius macer haereditibus dandum: obtinuit strabo: tu lauda Marcellinum ut ego statim feci. Quis enim abunde sufficiat illi quod est a principe & a senatu probatum: gaudebit tamen testimonio tuo: omnes enim qui gloria famaque ducuntur mirum in modum assensio & laus a minoribus etiam profecta delectat. Te uero Marcellinus ita ueretur: ut iudicio tuo plurimum tribuat: accedit his: quod si cognovit factum suum isto usq; penetrasse: necesse est laudis tuae spatio & cursu & peregrinatione laetetur. Etenim nescio quo pacto uel magis homines iuuat gloria lata quam magna. Vale.

C. Plinius Tacito suo Salutem.

Aluum te in urbem uenisse gaudeo: uenisti autem si quando alias nunc mihi maxime desideratus: ipse adhuc pauculis diebus in tusculano commorabor: ut operi sculum quod est in manibus absoluam. Vereor enim ne si hac intentio nunc iam in finem laxauero: aegre resumam: interim ne quid festinationi meae pereat: quod sum praesens petiturus hac quasi praecursoria epistola rogo, sed prius accipe causas rogandi:

deinde ipsi sunt quod peto: proxime cum in patria mea fui uenit ad me salutandum municipis mei filius prextarus: ego huic studes inquam: respondit etiam: ubi? Mediolani: cur non hic? & pater eius: (erat enim una: atq; etiam ipse adduxerat puerum) quia nullos hic praecceptores habemus. quare nullos? nam uehementer itererat uestra qui patres estis & opportune cum plures patres audiebant liberos uestros hic potissimum discere. Vbi enim aut iucundius morarentur quam in patria aut pudicius continerentur quam sub oculis parentum aut minore sumptu quam domi. quantulum est ergo collata pecunia conducere praecceptores: quod nunc in habitationes in uaticae in ea quae peregre emunt impenditis adiacere mercedibus: atq; adeo ego qui nondum liberos habeo paratus sum pro reipublica nostra quali pro filia uel parente tertia parte eius quod conferre uobis placebit dare. Totum etiam pollicerer: nisi timerem ne hoc munus meum quandoque ambitu corrumpetur ut accidere multis in locis uideo in quibus praecceptores publice conducuntur: huic uitio occurri uno remedio potest si parentibus solis ius conducendi relinquatur. in idem religio recte iudicandi necessitate collationis addatur. Nam quod fortasse in alieno negligentes certe de suo diligentes erunt. dabuntque operam ne a me pecuniam non nil in dignus accipiat: si accepturus. & ab his erit: proinde conspirate consentite: maioremque animum ex meo sumere qui cupio esse quamplurimum quod debeam conferre: nihil honestius praestare liberis uestris nihil gratius patriae potestis: educuntur hic qui hic nascuntur: statimque ab infantia natale solum amare frequentare consuecant. atque utinam tam claros praecceptores inducatis ut in finitimis oppidis hinc studia petantur. utque nunc liberi nostri aliena in loca: ita mox alieni hunc in locum confluant. Haec putaui altius & quasi a fonte reperenda: quo magis laetarer quam gratum mihi foret: si susciperes quod iniungo. iniungo autem: & pro rei magnitudine rogo: ut ex copia studiorum quae ad te

ex admiratione ingenti tui conuenit circūspicias præceptores quos sollicitare possimus sub ea tamē cōditiōe cui si dē meā obstringam: omnia enim libera parētibus seruo. Illi iudicent: illi eligant: ego mihi curam tantum & impendū uindico. Proinde si quis fuerit repertus qui ingenio suo fidat eat illuc ea lege ut hinc nihil aliud certum quam fidutiam suam fuerat. Vale.

C. Plinius Paterno suo Salutem.

V fortasse orationem ut soles & flagitas & expectas. At ego quasi ex aliqua peregrina delicataque merce Iulus meos tibi prodo: Accipies cū hac epistola hendecasyllabos nostros: quibus nos in uehiculo i balneo inter coenā oblectamus otii tēporis: his iocamur ludimus: amamus: dolemus: querimus: irascimur: describimus aliquid mō: altius modo pressius: atq; ipsa uarietate tentamus efficere: ut aliis alia quædam fortasse omnibus placeant: Ex qbus tamen si nonnulla tibi paulo petulantiora uidebūt: erit eruditionis tuæ cogitare summos illos & grauissimos uiros q talia scripserunt non modo a lasciuiā rerum: sed ne uerbis q dē nudis abstinuissē: quæ nos refugimus nō q̄a seueriores: unde enim: sed quia timidiore sumus: scimus aliqñ huius opusculi illam esse uerissimā legē: quam Catullus expressit. Nam castum esse decerpiū poetā ipsum: uersiculos nihil necesse est: qui tunc deniq; habent salem & leporem: si sunt molliculi & parum pudici. Ego quanti faciam iudiciū tuū uel ex hoc potes æstimare: qd̄ malui omnia a te pentitari: q̄ electa laudari. & sane quæ sunt cōmodissima desinūt uideri cum paria esse cœperunt. Præterea sapiens subtilisq; lector debet non diuersis conferre diuersa: sed singula expendere: nec deterius aliud putare quod est i suo genere perfectum. Sed quid ego plura? Nam longiore præfatione uel excolare uel commendare ineptias ineptissimum est. Vnum illud prædicendum uidetur cogitare me has nugas ita inscribere

hendecasyllabi: qui titulus sola metri lege cōscribitur. Proinde siue epigrāmata siue edulia siue æglogas siue (ut multi) poemata seu qd̄ aliud uocare malueris: Licebit uoces. Ego tārū hēdecasyllabos p̄sto: a simplicitate tua peto qd̄ de libello meo dicturus es aliis mihi dicas: neq; ē difficile qd̄ postulo. Nam si hoc opusculum nostrum aut potissimum eēt aut solum posset durum uideri dicere. Quære quid agas Molle & humanum est habes quod agas. Vale.

C. Plinius Fundano suo Salutem.

I quid omnino: hoc certe iudicio facio quod Asiniū Rufum singulariter amo: Est homo eximius & bonorū amatissimus: Cur enī nō me quoq; iter bonos numerē? Idē Corneliū Tacitū scis quem uirum: arcta familiaritate cōplexus ē: proinde si utrunq; nostrū p̄bas: de Rufo quoq; necesse est idē sentias: quū sit ad cōnectendas amicitias uel tenacissimū uinculū morū similitudo. Sūt ei liberi plures: Nam in hoc quoq; functus est optimi ciuis officio quod fecūditate uxoris large frui uoluit eo saculo: quo pleriq; etiā singulos filios orbatīs præmia graues faciunt: quibus ille despectis aui quoq; nomen assumpsit: est enī auus & qd̄ ex Saturio firmo: quē diliges ut ego: si ut ego p̄pius ispexeris. Hæc eo ptinent ut scias q̄ copiosam q̄ numerosā domū uno beneficio sis obligaturus: ad quod petēdū uoto primū deīde bono quodā omine adducimur. Optamus enī tibi ominamurq; i proximum annum Consulatum: Ita nos uirtutis tuæ: ita iudicia Principis augurari uolunt. Cōcurrit autem ut sit eodem anno quæstor maximus ex liberis Rufi Asinius Bassus iuuenis: nescio an dicam quod me pater & sentire & dicere cupit. adolescentis uerecundia uetat ipso patre melior. difficile est ut mihi de absente credas: quāquā credere soles omnia. tantum in illo idustriæ: probitatis: eruditionis ingenii: studi: memoriæ denique esse: quantum expertus inuenies. Vellem tam ferax sæculum bonis artibus

haberemus: ut aliquos Basso præferre deberes: Tum ego te primus hortarer moneremque circumferres oculos ac diu penitantes quem potissimum eligeres. Hunc uero sed nihil uolo de amico meo arrogantius dicere: hoc solum dico dignum esse iuuenem quem more maiorum in filii locum assumas. Debent autem sapientes uiri ut tui: tales a rep. liberos accipere: quales a natura solemus optare. Decorus erit tibi Consuli quæstor patre prætorio: propinquis consularibus quibus iudicio ipsorum quanquam adolescentulus adhuc iam tamen inuicem ornamento est. Proinde indulge precibus meis. obsequere consilio: & ante omnia si festinare uideor ignosce: primum quia uotis suis amor plerumque præcurrit: Deinde quod in ea ciuitate in qua omnia quasi ab occupantibus aguntur quæ legitimam tempus expectant non matura sed fera sunt: In summa quod rerum quas assequi cupias præsumptio ipsa iucunda est. reueretur iam te Bassus ut consulem. Tu dilige illum ut quæstorem: Nos denique utriusque uestrum amâtissimi duplici lætitia perfruamur: etenim cum sic te: sic Bassum diligamus: ut & illum cuiuscunque & tuum quemcunque quæstorem in petendis honoribus omni opere omni labore omni gratia simus adiutuuri: perquam iucundum nobis erit si in eundem iuuenem studium nostrum & amicitia nostræ & cōsulatus tui ratio contulerit: si denique precibus meis tu potissimum adiutor accefferis: cuius senatus & suffragio libentissime indulgeat & testimonio plurimum credat. Vale.

C. Plinius Valerio Paulino salutem.

Aude meo: gaude tuo: gaude etiam publico nomine. Adhuc honor studiis durat. proxime cum dicturus apud centumuiros essem: adeundi mihi locus nisi a tribunali nisi per ipsos iudices non fuit: tanta stipatiōe Cætera tenebantur: Ad hoc quidam ornatus adolescens scissis tunicis ut in frequentia solet fieri: sola uelatus toga perstitit

& quidem horis septem: Nam tamdiu dixi: magno cum labore maiore cum fructu. Studeamus ergo nec desidia nostra prætendamus alienam: sunt qui audiant: sunt qui legant: nos modo dignum aliquid auribus: dignum chartis elaboremus. Vale.

C. Plinius Gallo suo salutem.

Admones & rogas ut suscipiam absentis Corellia causa contra C. Cæciliū cōsulē designatū. Quod Admones gratias ago: quod rogas queror: admoneri enim debeo: ut sciam. rogari non: ut faciam quod mihi non facere turpissimum est: an ego tueri Corelli filiam dubitem? Est mihi quidem cum isto contra quem me aduocas non plane familiaritas sed tamen amicitia. Accedit huc dignitas hominis: atque hic ipse cui destinatus est honor: Cuius nobis hoc maior agenda reuerentia est: quod iam illo functi sumus. Naturale est enim: ut ea quæ quis adeptus est ipsa quā amplissima existimari uelit: Sed mihi cogitanti adfuturum Corelli filix: omnia ista frigida & inania uidentur. Obuersatur oculis ille uir: quo neminem ætas nostra grauiorem: sanctiorē: subtiliorem denique tulit. quem ego cū ex admiratione diligere cœpissē quod euenire contra solet magis admiratus sum postquam penitus inspexi: Inspexi enim penitus: nihil amē ille secretum: non iocularē: non serium: non triste: non lætū: Adolescentulus eram etiam mihi ab illo honor atque etiam audebo dicere etiam reuerentia ut ab æquali habebatur. Ille meus in petendis honoribus suffragator & testis: ille in iocundis deductor & comes. ille in gerendis cōsiliator & rector: ille denique in omnibus officiis nostris quanquam & imbecillus & senior quasi iuuenis & ualidus cōspiciebatur. Quā tum ille famæ meæ domi: in publico: quantum etiam apud principem adstruxit. Nam cū forte de bonis iuuenibus apud Neruam Imperatorem sermo incidisset: & plerique me laudibus ferrent: Paulisper se intra silentium tenuit: quod illi

plurimum auctoritatis: addebat: deinde gravitate quam no-
ras: necesse est inquit partius laudem Secundum: quia nihil
nisi ex consilio meo facit: Qua uoce tribuit mihi quantum
petere uoto in modicum erat: nihil me facere non sapientis-
sime: cum omnia ex consilio sapientissimi uiri facerem.
Quin etiam moriens filiae suae ut ipsa solet praedicare mul-
tos quidem amicos tibi in longiore uita paraui: Praecipuos
tamen Secundum & Cornutum. Quod dum recordor in-
telligo mihi laborandum: ne qua parte uidear hanc de me
fiduciam prouidentissimi uiri destituisse. Quare ego uero
Coreliae adero promptissime: nec subire offensas recusabo.
quanquam non solum ueniam me: uerum etiam laudem
apud istum ipsum a quo ut ais noua lis fortasse ut foeminae
intenditur: arbitror consecuturum: si hac eadem in actione
latius scilicet & uberius quam epistolarum angustiae sinunt
contigerit mihi uel in excusationem uel etiam in commen-
dationem meam dicere. Vale.

C. Plinius Antonio suo salutem.

Vemadmodum magis approbare tibi possum quan-
topere miror Epigrammata tua graeca quam quod
quaedam aemulari latine & exprimere tentauit. In de-
terius quidem accidit hoc: primum imbecillitate ingenii mei:
deinde inopia ac potius ut Lucretius ait egestate patrii ser-
monis. Quod si haec & quae sunt latina & mea hære tibi ali-
quid uenustatis uidebuntur: quantum putas inesse eis gratiae:
quae mihi & a te & graece proferuntur. Vale.

C. Plinius Hispullae suae salutem.

Vm sis pietatis exemplum: fratremque optimum & ama-
tissimum tui pari caritate dilexeris: filiamque eius ut
tuam diligas: nec tantum amicitiae eius uerum etiam
patris amissi effectum repraesentans: non dubito maximo ti-
bi gaudio fore: cum cognoueris dignam patre: dignam te: di-

gnam auo euadere. Summum est acumen: summa frugalitas:
amat me quod castitatis indicium est. Accedit his studium
litterarum: quod ex mei caritate concepit. Meos libellos ha-
ber: lectitat: ediscit etiam. Qua illa sollicitudine: cum ui-
deor acturus: quanto cum egi gaudio afficitur? Disponit
qui nunciat sibi quem ad sensum: quos clamores excita-
rim: quem euentum iudicii tulerim. Eadem si quando reci-
tem in proximum discreta uelo sedet laudesque nostras au-
dissimis auribus excipit: uersus quidem meos cantat & for-
ma atque cithara non artifice aliquo docente: sed amore
magister est optimus. His & causis in spem certissimam ad-
ducor perpetuam nobis maioremque indies futuram esse
concordiam. Non enim aetate mea aut corpus quae paula-
tim occidunt ac senescunt: sed gloriam diligit. Nec aliud de-
cet tuis manibus educatam: tuis praeceptis institutam: quae
nihil in contubernio tuo uiderit nisi sanctum honestumque:
Quae denique amare me ex tua praedicatione consueuerit.
Nam cum matrem meam parentis loco uenerere: me a pue-
ritia statim formare laudare talemque qualis nunc uxori
meae uideor ominari solebas. Certatim ergo tibi gratias agi-
mus. Ego quod illam mihi illa quod me tibi dederis quasi
inuicem elegeris. Vale.

C. Plinius Nonio maximo suo salutem.

Vid senserim de singulis libris tuis notum tibi ut
quemque perlegeram feci. Accipe nunc quid de uni-
uersis generaliter iudicem. Est opus pulchrum: uali-
dum: acre: sublime: uarium: elegans: purum: figuratum: spati-
osum etiam & cum magna tua laude diffusum. In quo tu in-
genii simul dolorisque uelis latissime uestus es: & horum utru-
que inuicem adiumento fuit. Nam dolori sublimitatem &
magnificentiam ingenium: ingenio uim & amaritudinem do-
lor addidit. Vale.

C. Plinius Velio Cereali suo salutem.

Ristem & acerbū calum Heluidiæ Soror: utraq; a
partu utraq; filiā enixa decessit. afficior dolore: nec
tamē supramodū doleo: Ita mihi luctuosum uidef:
qd̄ puellas honestissimas i flore primo fecunditas abstulit.
Angor infantū sorte quæ sunt parētibus stari & dū nascūt
orbata. Angor optimorū maritorū: angor etiā meo noie. Nā
patrē illarū defunctū quoq; pseuerantissime diligo: ut actio
ne mea librisq; testatū est. Cui nūc unus ex tribus liberis su-
perest: domūq; pluribus adminiculis paulo ante fundatam
desolatus fulcit ac sustinet: Magno tamē fomento dolor me
us acq̄scet: si hunc saltē fortē & icolumen parēq; illi patri:
illi auo fortuna seruauerit: Cuius ego p salute pro moribus
hoc sum magis anxius: quod unicus factus est. nostri in amo-
re mollitiā ai mei: nosti metus: Quo minus te mirari opor-
tebit quod plurimū timeā de quo plurimū spero. Vale.

C. Plinius Sempronio Ruffo suo salutem.

Nterfui principis optimi cognitioni in consiliū ad-
sumptus: gymnicus agon apud Viēnenses ex cuius-
dā testamento celebrabāt. Hunc Trebonius Ruffi-
nus uir egregius nobisq; amicus in duumviratu suo tollen-
dum abolendumq; curauit. Negabatur ex auctoritate publi-
ca fecisse. Egit ipse causam nō minus scēliciter quā diserte.
Cōmendabat actionem quod tanquam homo. romanus &
bonus ciuis in negotio suo & mature & grauit̄ loquebāt.
Cum sententiæ prorogarentur. Dixit Iunius Mauricus quo-
uiro nihil firmitus nihil uerius: non esse restituendū Viēnē-
sibus agona: adiecit: uellem etiam tolli posset Romæ. con-
stāter inquis & fortiter. Quid nī? Sed hoc fortiter Maurico-
nouum non est. Idem apud Neruam Imperatorē nō minus
fortiter. Cœnabat Nerua cum paucis. Vegento recūbebat
proximus atq; etiam in sinu. Dixi omnia: Cum hominē
nominaui icidit sermo de Catullo Messallino q luminibus
orbatus i genio sœuo mala cæcitat̄is addiderat: nō uerebāt.

non erubescibat: nō miserabatur. quo sapius a Domitiano
nō secus ac tela quæ & ipsa cæca & iprouida ferūt i optimū
quēq; cōtorquebat. De huius neqtia sanguinariisq; sentētiis
i cōmune oēs sup cœnā loquebāt. Tū ipse Imperator. Quid
putamus passurū fuisse si uiueret. Mauricus nobiscum cœ-
naret: longius abii. Libens tamen. placuit agona tolli: q mo-
res Viēnensiu in infecerat: ut noster hic omnium. Nam Vie-
nensium uitia intra ipsos residunt: nostra late uagant. Vtq;
in corporibus sic in imperio grauissimus est morbus qui a
capite diffunditur. Vale.

C. Plinius Pomponio Basso suo salutem.

Agnā cepi uoluptatē: cum ex cōmunibus amicis co-
gnoui te ut sapiētia tua dignū ē & disponere otii &
ferre: habitare amœnissime: & nūc terra nunc mari
corps agitare: multū disputare: multū audire: multū lecti-
tare. Cūq; plurimū scias: quotidie tamē aliqd addiscere. Ita
senescere oportet uig: q magistratus amplissimos gesserit:
exercitus rexit: totūq; se reip. quādiu decebat optulerit.
Nā & prima uitæ tēpora & media patriæ: extrema nobis im-
partire debemus ut ipse leges monēt quæ maiore ānis otio
reddūt. Quādo mihi licebit: quādo p̄tatē honestum erit
imitari istud pulcherrimæ quietis exemplū: quādo secessus
mei nō desidīæ nomē sed trāquillitatis accipiet. Vale.

C. Plinius Fabio Valenti suo salutem.

Roxime cum apud Centumuiros in quadruplici iu-
dicio dixissem: subit recordatio egisse me iuuenem:
æque in quadruplici. pcessit animus ut solet lōgius:
cœpi reputare quos i hoc iudicio quos i illo sortis laboris
habuissem. Solus erā qui in utroq; dixissem: rātas cōuersio-
nes aut fragilitas mortalitatis aut mobilitas fortunæ facit.
Quidā ex iis qui tūc egerant decesserunt: exulant alii: huic
æt̄as & ualitudo silentium suasit: hic spōte beatissimo otio
fruitur. alius exercitum regit: illū ciuilibus officiis p̄cipis

amicitia exemit: Circa nos ipsos q̄ multa mutata sunt: studiis periclitati sumus. Rursusque processimus: profuerunt nobis amicitiae bonorū & obfuerunt: iterumque profuerunt. Si computes annos: exiguum tempus. si uices rerum: æuū putes: Quod potest esse documento nihil desperare: nulli rei fidere: cum uideamus tot uarietates tam uolubili orbe circunagi. Mihi autem familiare est omnes cogitationes meas tecum cōmunicare: iisdemque te uel praeceptis uel exemplis monere: quibus ipse me moneo: quæ ratio huius epistolæ fuit. Vale.

C. Plinius Mesio maximo suo Salutem.

Criperam tibi uerēdum esse: ne ex tacitis suffragiis uitium aliquod existeret: factum est proximis comitiis in quibusdā tabellis multa iocularia atq; etiā sœda dicta: in una uero p̄ candidatoꝝ nominibus suffragatorum nomina inuenta sunt. Excidit senatus magnoque clamore & qui scripsisset iratum principem est cōprecatus. ille tamen sefellit & latuit fortasse etiam inter indignantis fuit. Quid hunc putamus domi facere qui in tanta re tam serio tempore tam scurriliter ludat? Qui deniq; omnino in senatu dicax & urbanus & bellus est: Tantum licentiæ prauis ingeniis adiicit illa fiducia: Quis enim sciet: poposcit tabellas: stilum accepit: dimisit caput: neminem ueretur: sed contemnit. Inde ista ludibria scena & pulpito digna quo te uertas: quæ remedia conquiras? ubique uitia remediis fortiora

Cui multum quotidie uigiliarum: multum laboris adiicit hæc nostra iners sed tamen effrænata petulantia. Vale.

C. Plinius Nepoti suo Salutem.

Etis ut libellos meos quos studiosissime comparasti recognoscendos emendandosq; curem. faciam. quid enī suscipere libentius debeo te presertim exigentes. Nā cū uir grauissimus: doctissimus: disertissimus sup̄ hæc

occupatissimus maximæ prouintiæ præfuturus tanti putres scripta nostra circunferre tecum: Quantopere mihi prouidendum est ne te hæc pars sarcinarum tanquam superuacua offendar. Adnitar ergo primum ut comites istos quācōmodissimos habeas: deinde ut reuersus inuenias quos uelis istis addere. Neque enim mediocriter me ad noua opera tu lector hortaris. Vale.

C. Plinius Falconi suo Salutem.

Ertius dies est quot audiui recitantem Sentium Augurium cum summa mea uoluptate immo etiā admiratione. poetica appellat: multa tenuiter: multa sublimiter: multa uenuste: multa tenere: multa dulciter: multa cum bile. Aliquot annis puto nihil generis eiusdem absolutius scriptum: nisi forte me fallit aut amor eius aut quod me ipsum laudibus uexit: Nam lemma sibi sumpsit quod ego interdum uersibus ludo. Atque adeo iudicii mei te iudicem faciam: si mihi ex hoc ipso lemmate secūsus uersus occurrerit: nam cæteros teneo & iam explicui. Cāro carmina uersibus minutis his olim quibus & meus Catullus & Caluus uetereſque. Sed quid ad me: unus Plinius est Mihi prior: Is mauult uersiculos foro relicto & q̄rit quod amet puratque amari. ille Plinius ille. Quid Catones. I nunc quisquis sapias amare noli. Vides quam acuta omnia quam apta quam expressa. Ad hunc gustum totum librum repromitto: quem tibi ut primum publicauerit exhibebo. Interim ama iuuenem & temporibus nostris gratulare pro ingenio tali: quod ille moribus adornat: uiuit cum Spurina: uiuit cū Antonino: quorum alteri affinis: utrique contubernalis est. Possis ex hoc facere coniecturam quam sit emendatus adolescens qui a grauissimis senibus sic amatur. Est enim illud uerissimum. Vale.

C. Plinius Iulio Seuero suo Salutem.

Aerennius seuerus uir doctissimus magni aestimat i
bibliotheca sua ponere imagines municipum tuo-
rum Cornelii nepotis. & Titi atii: petiq; si sunt istie
ut esse credibile est exscribendas pingendasque delegem.
Quam curam tibi potissimum iniungo; primum quia desi-
deriis meis amicissime obsequeris: Deinde quia tibi studio-
rum summa reuerentia: summus amor studiosorum: postre-
mo q; patriam tuam omnisq; qui nomen eius auxerunt ut
patriam ipsam ueneraris & diligis. Peto ut pictorem qdili-
gentissimum assumas. Nam cum est arduum similitudinē
effingere ex uero: tum longe difficillima est imitationis imi-
tatio. Quare rogo ut artificem quem elegeris ne in melius
quidem sinas aberrare. Vale.

C. Plinius Romano suo Salutem.

Ia tu cum proximo res agentur quoquo modo ad i
dicandum ueni: Nihil est q; in dextram aurem fidu-
tia mei dormias: non impune cessatur: Ecce Licini-
us nepos prætor acer & fortis uir multam etiam dixit Se-
natori: Egit ille in senatu causam suam: egit autem sic ut de
precaretur: remissa est multa: sed timuit: sed rogauit: Sed
opus uenia fuit. dices non omnes prætores tam seueri. falle-
ris. Nam uel instituere uel reducere eiusmodi exemplum
non nisi seueri: institutum reductumue exercere etiam le-
uissimi possunt. Vale.

C. Plinius Suræ suo Salutem.

Ttuli tibi ex patria mea pro munusculo quaestione
altissima ista eruditione dignissima: Fons oritur in
monte: p saxa decurrit: excipitur cœnatiuncula ma-
nu facta. Ibi paululū retentus i larium lacum decedit: huius
mira natura. Ter in die stas auctibus. ac diminutionibus
crescit decrescitq; Cernis id palā & cum summa uoluptate
deprehenditur. Iuxta recumbis & uesceris. Atq; etiā ex ipso

fonte: nam est frigidus: potas. Interim ille certis dimensiq;
momentis uel subtrahitur uel assurgit. Annulum seu quid
aliud ponis in sicco alluitur sensim ac nouissime operis de-
tegitur rursus paulatq; deseritur: Si diutius obserues utrū-
que iteq; atq; tertio uideas. Spiritus ne aliquis occultior os
foris & fauces modo laxat modo icludit prout i latus occur-
rit aut decessit expulsus. Quod i ampullis cæterisq; generis
eiusdē uidemus accidere: quibus nō hians nec statim patēs
exitus: Nam illa quoque quanquam prona & uergentia per
quasdam oblectantis animæ moras crebris qsi singultibus
sistunt: quod effundunt. An quæ oceano natura fōti quoq;
quaq; ille ratione aut impellitur aut resorbet hac modicus
hic humor uicibus alternis supprimitur & egeritur. An ut
flumina quæ in mare deferuntur aduersantibus uentis ob-
uioque æstu retorquentur: ita est aliquid quod huius fontis
excursum per momenta repercutiat. An latentibus uenis
certa mensura: quæ dum colligit quod exhauserat minor ē
rius & pigrior: Is cum colligit agilior maiorque profertur.
An nescio qd libramētū abditum & cæcum quod cū exina-
nitiū ē suscitāt & elicit fontē: cū repletur morat & strangu-
lat. Scrutare tu causas. pōtes enī quæ rātū miraculū efficiūt:
mihi abunde est si satis expressi quod efficitur. Vale.

Liber. C. Plinii Epistolarum Quintus Incipit.

C. Plinius Seuero suo Salutem.

Egatum mihi obuēit modicum sed amplissimo
gratius. Cur amplissimo gratius? Pomponia Gal-
la ex hæredato filio Assudio Curiano hæredem
reliquerat me: dederat cohæredes Sertorium le-
uerum prætorium uirum aliosque splendidos equites ro-
manos. Curianus orabat ut sibi donarem portionem meā:
seq; præiudicio iuarem. Eandem tacita conuentione saluā

mihi pollicebatur. Respondebā nō cōuenire moribus meis aliud palam: aliud agere secreto. præterea non esse satis honestū donare & locupleri & orbo: In summa non profuturū ei si donassem: profuturum si cessissem. esse autem me paratum cedere si iniquū exheredatū mihi liqueret. Ad hoc ille rogo cognoscas. Cunctatus paulum: faciam inquā. Neq; enī uideo cur me minorem putem quā tibi uideor. Sed iā nunc memento non defuturam mihi constantiam: si ita fides duxerit secundum matrem tuam pronuntiandi. Vt uoles ait. Voles enim quod aequissimum. Adhibui ī consilium duos: quos tūc ciuitas nostra spectatissimos habuit Corelium & Frōtinū. his circūdatus in cubiculo meo sedī. Dixit Curianus quā p se putabat. Respondi paucis ego. Nec enī aderat alius qui defunctæ pudorem tueretur. Deinde secessi & cōsiliū sententia: Videtur inquam Curiane mater tua multas habuisse causas irascendi tibi. Post hoc ille: cum cæteris sub scripsit centumuirale iudicium mecum nō subscripsit. Appetebat iudicii dies. Cohæredes mei componere & trāsigere cupiebat non diffidentia causæ sed metu temporum. Verebatur qđ uidebāt multis accidisse: ne ex centumuirali iudicio capitis rei exirent. Et erant quidam in illis quibus obtici & gratille amicitia & rustici posset. Rogant ut cū Curiano loquar. Conuenimus in ædem concordia. Ibi ego si mater inquam te ex parte quarta scripsisset hæredem: non queri posses. Quid si hæredem quidem instituisset exasse. sed legatis ita exhausisset ut nō amplius apđ te quā quarta remaneret. Igitur sufficere tibi debet si exheredatus a matre quartam partem ab hæredibus eius accipias: quā tamen ego augebo. scis te nō subscripsisse mecum & biennium transisse: oīaq; uiscepisse. Sed ut te cohæredes mei tractabiliorē experiantur: utq; tibi nihil abstulerit reuerētia mei. offero p mea parte tātundē. Tuli fructū nō cōsciētiæ modo uerū etiā famæ. Ille ergo curianus legatū mihi reliquit: & factū meū nili forte

blandior mihi atri quorum notabili more signauit. Hæc tibi scripsi: quia de omnibus quæ me delctant: uel angunt: non aliter tecum quam mecum loqui soleo. Deinde quod durū existimabā te amantissimum mei fraudare uoluptate: quā ipse capiebā. Nec enim sum tā sapiēs quod nihil mea interlit an iis quæ honeste fecisse me credo testificatio quardā & qđi præmium accedat. Vale.

C. Plinius Flacco suo salutem dicit.

Ccepi pulcherrimos turdos: cum quibus parem calculū ponere nec urbis copiis ex Laurentino: nec maris tam turbidis tēpestatibus possum. recipies ergo epistolas steriles & simpliciter igratas: ac ne illā qđ solertiā Diomedis ī permutādo munere imitantis. Sed: quæ facilitas tua: hoc magis dabis ueniā quod se nō mereri fatētur. Vale.

C. Plinius Aristoni suo salutem.

Vm plurima officia tua mihi grata & iucūda sunt: tū uel maxime quod me celādū nō putasti fuisse apud te de uersiculis meis multū copiosūq; sermonē: eūq; diuersitate iudiciorū longius processisse. extitisse etiā quosdam qui scripta quidem ipsa nō improbarēt: me tamen amice simpliciterq; rephenderent: q; hoc scriberē recitarēq;. Quibus ego ut augeam meam culpā ita respōdeo. facio nōnūq; uersiculos seueros parū. facio & comedias. audio & specto mimos. & Lyricos lego & Satyricos itelligo aliquando prærea rideo. iocor. ludo. utq; omnia īnoxia remissionis genera breuiter amplectar: homo sum. Nec uero moleste sero hāc esse de moribus meis existimationem. Vt qui nesciunt talia doctissimos grauissimos sanctissimos homines scriptitalle me scribere mirent. Ab illis autem quibus notum est quos quantosq; auctores sequar facile impetrari posse cōfido: ut errare me sed cum illis finant: quorum nō seria modo uerū lusus etiam exprimere laudibile est. An ego uerear: neminē uiuentium ne quā in speciem adulationis icidā nomīabo.

Sed ego uerear ne me non satis deceat quod decuit. M. Tullium. C. Calpurnium. Asinium Pollionem. M. Messallam. Qu. Hortensium. M. Brutum. L. Syllam. Qu. Catulum. Qu. Scæuolam Ser. Sulpicium Varronem Torquatū immo torquatos C. Memmium Lentulum. Getulicum. Annæū Senecam & proxime Virginium Rufum; & si non sufficiunt exēpla priuata. Diuum Iulium Diuum Augustum Diuum Neruā T. Cæsarem. Neronem enim transeo: quamuis sciam non corrumpi ī deterius quā etiā a malis aliquādo sed honesta manere quā sæpius bonis fiunt: inter quos uel p̄cipue numerandus est P. Virgilius: Cornelius nepos: & prius Ennius Actiusq;: Non quidem hi senatores: sed sanctitas morū non distat ordinibus: Recito tamen quod illi an fecerint nescio etiam: sed illi iudicio suo poterant esse contenti: mihi modestior constantia est: quam ut satis absolutum putem quod a me probetur. Itaq; has recitandi causas sequor. Primum q̄ ipse qui recitat aliquando acrius scriptis suis auditorq; reuerentiam intendit. Deinde q̄ de quibus dubitat quasi ex cōsiliū sentētia statuit. Multa etiam a multis admonetur & si nō admoneat quid quisq; sentiat p̄cipit ex uultu oculis: nutu: manu: murmure: silentio. quā satis apertis notis iudicium ab humanitate discernunt. Atq; adeo si cui forte eorum q̄ interfuerunt curā fuerit eadē illa legere: intelliget me quādam aut cōmutasse aut praterisse fortasse etiam ex suo iudicio quamuis ipse nihil dixerit mihi. Atq; ita hoc di. puto quasi populum in auditorium nō in cubiculū amicos aduocarim: Quos plures habere multis gloriosum: reprehensioi nemini fuit. Vale.

C. Plinius Valeriano suo salutem.

Es parua sed initium non paruum. Vir prætorius solers a senatu petit ut sibi instituere in agris suis nundinas pmitteretur. Cōtradixerunt Vicentinorū legati. affuit Tuscillus nominatus. dilata causa est alio senatu.

Vicentini sine aduocato intrauerunt. dixerunt se deceptos lapsi ne uerbo: An quia ita sentiebant. Interrogati a nepore prætore quē docuissent responderunt: quod prius interrogati: tunc gratis affuissent responderunt Sex milibus nummum: an rursus aliquid dedissent. dixerunt mille denarios. Nepos postulauit ut nominatus induceretur. hactenus illo die. Sed quantū auguror longius res procedet. Nam pleraq; tacita tantum & omnino commota latissime serpunt. Erexī aures tuas quādiu nunc oportet quamblande roges ut reliq; cognoscas: si tamen non ante ob hęc ipsa ueneris Romanū spectatorq; malueris esse quam lector. Vale.

C. Plinius Maximo suo Salutem.

Vnciatur mihi C. Fanius decessisse: qui nuncius graui me dolore cōfudit. primum quia amaui hominem elegantē & disertū: deinde quod iudicio eius uti solebā. Erat enim natura acutus. Vsu exercitatus. uarietate promptissimus. Angit me super ista casus ipsius. decessit ueteri testamento. misit quos maxime diligebat: profectus ē quibus offensior erat. Sed hoc ut cunq; tolerabile: grauius illud quod pulcherrimum opus imperfectum reliquit quīs enim agendis causis distringeretur: scribebat tamen exitus occisorum aut relegatorum a Nerone: & iam tres libros absoluerat. subtiles. & diligentis & Latinos. atq; inter sermonē historiamq; medios. Ac tanto magis reliquos perficere cupiebat: quāto frequentius hi lectitabantur. Mihi autē uidet acerba semper & immatura mors eorum qui immortale aliquid parant: Nam qui uoluptatibus dediti quasi in diem uiuunt. uiuendi causas quotidie finiunt: Qui uero posteros cogitant & memoriā sui operibus extendūt: his nulla mors non repentina est: ut quā semper incohatum aliquid abruptat. C. quidem Fanius quod accidit multo ante præsensit. Visus est sibi per nocturnam quietem iacere in lectulo suo compositus in habitu studentis: habere ante se scrinium ita

ut solebat. Mox imaginatus uenisse Neronem in thoro re-
disse. pmpisse librū primū quē de sceleribus eius ediderat:
eumq; ad extremum reuoluisse. idem in secundo ac tertio
fecisse. tunc abisse. expauit. & sic interpretatus est tanquam
idem sibi futurus esset scribēdi finis: q̄ fuisset illi legendi: &
fuit idem. Quod me recordantē miseratio subit quantum
uigiliarum quantum laboris exhauserit frustra. occurrant
animo mea mortalitas: mea scripta. Nec dubito te quoq; ea
dē cogitatione terreri pro istis quæ inter manus habes. Pro-
inde dū suppetit uira: enitatur ut mors quam paucissima
quæ abolere possit inueniat. Vale.

C. Plinius Apollinari suo salutem.

Mai curam & sollicitudinem tuā: q̄ cū audisses me
æstate Thuscōs meos petirē: ne facerē suasti: dū
putas infalubris. & sane grauis & pestilēs ora Thu-
scōz quæ p̄ littus extēdit. Sed hi p̄cul a mari recesserūt: qn̄
etiā Apēnino saluberrimo mōtiū subiaccēt. Arque adeo ut
oēm p̄ me metū pōas: accipe tēperie cæli: regiōis sitū. uillæ
amoenitatē: q̄ & tibi auditu & mihi relatu iocūda erūt. Cæ-
lū ē hyeme frigidū & gelidū. myrtos oleas q̄q; alia æstiuo tē-
pore lætant aspernas & respuit. Laug; tamē patif atq; etiā
nitidissimā profert iterdū: sed nō sæpius q̄ sub urbe nostra
necat. Aestatis mira clāmēria. semper aer spiritu aliquo mo-
uet: frequētius tamē auras q̄ uētos habet: hinc senes multos
uideas. auos proauosq;. Iā iuuenum audias fabulas ueteres
fermōesq; maiōz. Cū ueneris illo putes te alio sæculo natū:
Regionis forma pulcherrima. imaginare Amphitheatr; ali-
quod imēsū & q̄le' sola regē natura possit effingere. Lata
& diffusa planities mōtib; cigit. Montes summa sui parte
pcera nemora & antiq; habēt. frequēs ibi & uaria uenatio.
Inde crebræ si luæ cū mōte ipso descendūt: has iter pingues
terreniq; colles: (neq; enī facile usquā saxū: etiam si quærās:
occurrit:) planissimis cāpis fertilitate nō cedūt: opinamq;

messem serius tantū sed nō minus pcoquit. Sub his p̄ latus
omne uineæ porriguntur. Vnamq; faciem lōge lateq; conte-
xunt. Quæ a fine imoq; q̄si margine arbuta nascūt. prata
inde campiq;. Cāpi quos nō nisi igentes boues & fortissima
aratra perfringunt: raris glebis tenacissimū solū cū plecat:
assurgit ut demū nono sulco perdomet. Prata florida & gē-
mea trifoliū aliasq; herbas teneras semp; molles & q̄si no-
uas alūt: Cūcta enī perennibus riuīs nutriunt. Sed ibi aquæ
plurimū: palus nulla q̄a deuexa terra qcqd liquoris accipit
nec absorbit effundit ī Tyberī. Medios ille agros secāt na-
uiū paties: oisq; fruges deuēhit ī urbē hyeme dūtaxat & Ve-
re. æstate summittit īmensiq; fluminis nomē arētī alueo de-
ferit: Autūno reassumit. Magnā capies uoluptatē si hunc re-
gionis sitū ex monte prospexeris: Neq; enim terras tibi sed
formā aliquam ad eximiā pulchritudinē pictā uideberis cer-
nere: ea uarietate ea descriptiōe quocūq; iciderint oculi refi-
ciunt. Villa ī colle imo sita prospicit quasi ex fūmo: ita leui-
ter & sensim cliuo fallēte cōsurgit: ut cū ascendere te nō pu-
tes: sentias ascendisse. A tergo Apenninū sed longius habet.
Accipit ab hoc auras. q̄libet sereno & placido die nō tamen
acres & imodicas sed spatio ipso lassas & ifractas. magna sui
pte meridiē spectat: æstiuūq; solē ab hora sexta: hybernū ali-
quāto maturius: quasi iuitat ī porticū latā & pro modo lon-
gā: Multa ī hac mēbra. atriū etiā ex more uetēz. ante por-
ticū xystus cōcisus ī plurimas species distinctusq; buxo: de-
missus inde pronusq; puluinus cui bestiarum effigies iuicē
aduersas buxus inscripsit. Acanthus in plano mollis & pene
dixerim liquidus. ambit hunc ambulatio pressis uarieque
tonsis uiridibus inclusa: ab his gestatio ī modum circi quæ
buxum multiformem humilisq; & retentas manu arbuscu-
las circuit. omnia maceria muniuntur. hanc gradata buxus
operit & subtrahit: Pratum inde non minus natura quam
superiora illa arte uisendum. Cāpi deinde. porro multaque

alia prata & arbuſta. A capite porticus Triclinium excurrit ualuis Xyſtum deſinentē & protinus pratum multūq; ruris uidet fenestris. hac latus Xyſti & quod proſilit uillæ ac adiacentis hippodromi nemus comasq; pſpectat. Cōtra mediā fere porticū zeta parū recedit: cingit areolam quæ quatuor platanis inumbratur. Inter has marmoreo labro aq; exūdat: circūiectasq; platanos & ſubiecta platanis leni aſpergine fouet. Eſt i hac Zeta dormitoriū cubiculū quod die clamorē ſonum excludit: iūctaq; quotidiana amicorū cōnatio. Areolā illā porticus alia eadēq; omnia quæ porticus aſpicit. eſt & aliud cubiculū a p̄xima platano uiride & umbroſum marmore excultū podio tenus: nec cedit gratiæ marmoris ramos iſidētesq; ramis aues imitata pictura fonticulus. In hoc fonte crater: circa ſiphōculi plures miſcēt iucūdiſſimū murmur. i cornu porticus ampliſſimū cubiculum Triclinio occurrit: Aliis fenestris Xyſtū. aliis deſpicit pratum: Sed ante piſcinam quæ fenestris ſeruit ac ſubiacet. ſtrepitu uiſuque iucunda: Nam ex edito deſiliens aqua ſuſcepta marmore albeſcit. Idem cubiculum hieme tepidiſſimū q̄a plurimo ſole perfundit: Coheret hypocauston: & ſi dies nubilus immiſſo uapore ſolis uicem ſupplet. Inde apodyteriū Balnei laxū & hilare excipit cella frigidaria i q̄ baptiſteriū amplū atq; opacū. Si natare latius aut tepidius uelis i area piſcina ē. i proximo puteus ex quo poſſis rurfus aſtrigi ſi poeniteat teporis: frigidariæ cellæ connectitur media cui ſol benigniſſimæ ē præſto. caldariæ magis. prominent enim i hac tres diſceſſiones duæ i ſole: tertia a ſole lōgius: a luce nō lōgius: apodyterio ſuppoſitū ē Sphæriſteriū quod plura genera exercitatio nis: plurifq; circulos capit nec procul a balneo ſcalæ quæ in cryptoporticū ferūt: prius ad dietas tris. hæc alia areolæ illi i qua platani quatuor: alia prato: alia uineis iminet diuerſis. diuerſasq; cæli partes ut proſpectus habet. in ſumma cryptoporticu cubiculum ex ipſa cryptoporticu exciſum qd̄ hip-

podromum uineas mōtes intuetur. lūgitur cubiculū obuiū ſoli maxime hyberno. hinc oritur Zeta: quæ uillæ hippodromum adneſcit. hæc facies. hic uſus a fronte a latere. æſtiua cryptoporticus i edito poſita quæ nō aſpicere uineas ſed tāgere uidetur. In media Triclinium ſaluberrimum aſſlatū ex apeninis uallibus accipit. Poſt latiſſimis fenestris uineas ualuis æque uineas ſed per cryptoporticum quaſi admittit. a latere Triclinii quod fenestris caret: ſcalæ cōuiuio utilia ſecretiore ābitu ſuggerūt. In fine cubiculū cui nō minus iucūdū proſpectū cryptoporticus ip̄a quā uineæ præbēt. Subeſt cryptoporticus ſubterraneæ ſimilis: æſtate: icluſo frigore riger: cōtētaq; aere ſuo nec deſiderat auras nec admittit: poſt utrāque cryptoporticū unde tricliniū deſinit: icipit porticus āte mediū diē hyberna: iclinato diē æſtiua. hac adeūtur diætæ duæ: q̄rum i altera cubacula quatuor: altera t̄tia ut circuit ſol aut ſole utuntur aut ūbra. Hāc diſpoſitionē amœnitatēq; tectorū lōge p̄cedit hippodromus. medius pateſcit. ſtatīq; intrantium oculis totus offerē. platanis circuiſ. Illæ hedera uestiuntur: utq; ſummæ ſuis: ita imæ alienis frōdibus uirēt. Hedera truncū & ramos pererrat: uicinasq; platanos trāſitu ſuo copulat. has buxus. iteriācet. Exteriores buxos circūuenit Laurus: Vmbræq; platanorū ſuā cōfert. Rectus hic hippodromi limes: i extrema parte hemicyclo frangiſ: mutatq; faciē. Cupreſſis ambitur & tegitur denſiore umbra opacior nigriorq; interioribus circulis: ſunt enim plures: puriſſimū diem recipit: Inde roſas effert: umbrarūq; frigus nō ingrato ſole diſtinguit. Finito uario illo multipliciq; curuamine reſto limite reddiſ ne huic uni. Nā uix plures intercedētibus buxis diuidunt: alibi pratulū: alibi ipla buxus interuenit in formas mille deſcripta: litteris iterdū quæ mō nomē domini dicūt: modo artiſicis: alternis metulæ ſurgūt: alternis iſerta ſc̄ poma & i ope urbanifſimo ſubita uelut i lati ruris imitatio mediū i ſpaciū breuioribus utrinq; platanis adornat.